

פרוטוקול מס' 160
מישיבת ועדת הכלכלה
יום שלישי, ו' בתשרי התשנ"ח (7 באוקטובר, 1997) שעה 13:00

הנוכחים:

חברי הוועדה:
אבי יחזקאל - היו"ר
עזמי בשארה
צבי הנדל
גדעון עזרא
אברהם פורז

מחמנים:
עו"ד צבי האחר - משרד התקשורת
ישראל כהן - יועץ שר החינוך והתרבות
אלי ניטן - ועדת פלד
פרופ' אלי פולק - ועדת פלד
סשה קליין - ועדת פלד
יאיר פלדמן - מנכ"ל איגוד המפרסמים
יאיר גלר - האיגוד הישראלי לפרסום
מרדכי קירשנבאום
עו"ד רון גזית
פרופ' גדעון דורון - יו"ר מועצת הרשות השנייה
יעקב יונה - חברת מועצת הרשות השנייה
נחמן שי - מנכ"ל הרשות השנייה
עו"ד כרמית פנטון - הרשות השנייה
יוסי שא-נט - הרשות להגנת הצרכן
מיכל רפאלי-כדורי
עו"ד הדס פלד - יועצת משפטית שיזורי רשת
עו"ד רולי קלינגר - יועצת משפטית שיזורי קשת
עו"ד גדעון אביטל - התאחדות הכבלים
מנחם אקרמן - התאחדות הכבלים
חנניה גיבשטיין - התאחדות הכבלים
גוסטבו טרייבר - התאחדות הכבלים
עמית לוין - התאחדות הכבלים
עו"ד חנה מיצקביץ - יועצת משפטית רשות השידור
עו"ד פוריס שלום - נציג איגוד המפיקים

יוסי דואר
אורי שנער
רון ורבר לוביסט
איזנבנד דורי
- התאחדות הכבלים

יועצת משפטית לזועדה : עו"ד אתי בנדלר

מנהלת הזועדה: לאה ורון

קצרנית: לאה קיקיון

סדר היום: בחינת דו"ח פלד וחידוש הזיכיונות בערוץ 2.

בחירת דו"ח פלד וחידוש הזכינות בערוץ 2הי"ר אבי יחזקאל:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה. מר יוסי פלד לא היגיע לכאן היום, בגלל כאבי גב. אבקש ממזכירת הוועדה להשיג אותו בטלפון. גם שרת התקשורת איננה כאן עמנו. אם כך, אני מבקש לאחל למר יוסי פלד בריאות מלאה. אני מקווה שמדובר רק בעניינים בריאותיים.

ועדת פלד הציעה הצעות, שאפשר להסכים או להתנגד להן. לצערי, לפי מה שקורה בימים האחרונים, ניתן לומר כי הבעיה אינה הדו"ח עצמו, אלא תהליך היישום שלו. אם אנו מגיעים למצב שדו"ח פלד ישרת מיניסטרו, או, חלילה, יילווה ליווי פוליטי לא ענייני, אוי ואבוי לנו ולדו"ח. גם בתנועה שלי אנו דנים בעניין לגופו. לפי מסקנות והמלצת היועצת המשפטית של ועדת הכלכלה, תחום התקשורת, חוק הבזק ונושא הזכינות הם נושאים שצריכים להיות נדונים בוועדת הכלכלה. יתרה מכך, ועדת הכלכלה צריכה לעסוק בכל נושא ששרת התקשורת עוסקת בו. אם השרה עוסקת בתחומים שעניינם חינוך, גם לנו מותר לעסוק בתחום ששייך לשרת התקשורת. החשש שלי הוא שיש כאן חרמה שיטתית של מוסדות הכנסת וועדותיה. שר האוצר פנה אלי ונקבעה פגישה, ואוי לנו אם בתחום התקשורת ייעשו מחטפים באמצעות חוק ההסדרים. תקשורת היא עניין ציבורי ופוליטי ממעלה ראשונה, נושא שדורש התדיינות ומשא ומתן. אני מקבל את זה שלשרה יש תאריך יעד סופי. היא רוצה להצביע על הישגים בתקופת הקדנציה, על פי ראות עיניה. אבל אני לא מוכן לקבל ניסיון למעקף בטרם אישרנו את הדברים. זוהי פעם ראשונה שאנו דנים בתחום של דו"ח פלד בוועדת הכלכלה. אני מודיע חד משמעית: על דעתו של יו"ר ועדת החינוך, מר עמנואל זיסמן, תקום ועדה משותפת של ועדת החינוך וועדת הכלכלה, שתדון בסוגיית דו"ח פלד והערוץ השני. עוד טרם הודיע לנו השרה שהיא לא מגיעה סיכמתי זאת אתו.

אני קורא לכבוד השרה: עשי עמנו חסד. היכנסי עמנו למשא ומתן, אפילו תגבילי אותו בזמן. הרי אפשר לעשות פיליבסטר משפטי, אלוהים עדי. בתחום הרפורמה בדלק זה כבר נמשך שנים. ברגע שנפנה לאפיק משפטי, ברוח האיזמים של השבוע האחרון, זו תהיה טרגדיה לעולם התקשורת. אם השרה רוצה להשיג רפורמה בתחום, הרי שהסוגיות המשפטיות תעכבנה את העניין. אפשר להימנע מכך. אפשר להקים ועדת משנה לוועדת הכלכלה, בהשתתפות נציגים מכל המפלגות, שיובילו את העניין יחד.

אני תומך בכך שיש מינהלת לוועדת פלד, כך צריך שיהיה.

צבי האחד:

לבקשת שרת התקשורת, לימור לבנת, אבקש להבהיר מדוע היא לא נמצאת כאן. על פי חוות דעת משפטיות שמצויות בידיה, הוועדה המופקדת על נושא השידור בכלל היא ועדת החינוך, קל וחומר על נושא הערוץ השני, וחוק הרשות השנייה. ועדת החינוך כבר החלה בדיון על דו"ח פלד, ועדיין לא השלימה אותו. השרה לא ראתה לנכון לפתוח דיון מקביל בוועדת הכלכלה, מה עוד שעל פי חוות הדעת המשפטיות שיש לה אין סמכות לוועדת הכלכלה לדון בנושא הזה, אלא באותם נקודות מתוך דו"ח פלד שעניינן חוק הבזק, הכבלים והלוויינים. בעניין הזכינות- יש מחלוקת על הפרשנות. בכל מקרה, היא ביקשה אותי להגיע לישיבה בעניין חוק הבזק, הכבלים והלוויינים, ולענות על השאלות, במידת הצורך.

אברהם פורז:

האם השר האחראי על הרשות השנייה הוא שר החינוך?

צבי האחר:

כן. על פי החלטת הממשלה מוקמת מינהלת הסדרה ששרת התקשורת מופקדת עליה.

היו"ר אבי יחזקאל:

האם יש משהו לנציג משרד החינוך לומר בעניין?

צבי האחר:

רק אומר שלא אשתתף בדיון לגבי כל נושא שאינו קשור לחוק הבזק. זו ההנחיה שקיבלתי.

ישראל כהן:

דבריו של צבי האחר הם נכונים מן ההיבט המשפטי. ועדת החינוך של הכנסת, על פי החוק הקיים, היא הוועדה הפרלמנטרית שעוסקת בענייני הערוץ השני, ושר החינוך והתרבות הוא השר הממונה על ביצוע חוק הערוץ השני. אין מחלוקת לגבי זה. ב - 48 השעות האחרונות הייתי עד למחלוקת לגבי השאלה מה יהיה תפקידה של ועדת הכלכלה בדיון על חוק הערוץ השני. הוסבר לי, מבחינה משפטית וציבורית, שוועדת הכלכלה עוסקת בנושא של הזכיינים, ולא בנושא השידורים. כלומר, אם ועדת הכלכלה תבקש לדון בתכנית העבודה של הערוץ השני לעונה הבאה, אין לה מנדט לכך. שרת התקשורת צודקת בפירוש לחוק.

דו"ח פלד לא עוסק בענייני השידורים הציבוריים, למרות שיש בו התייחסות לגלי צה"ל ולטלביזיה החינוכית. יש בו המלצות משמעותיות, מהותיות ומהפכניות לגבי עתיד הערוץ השני. לכן, ההצעה שהועלתה, לגבי ועדה משותפת בעניין אותם הסעיפים ששתי הוועדות אמורות לדון בהם: הזכיינים מצד אחד, והערוץ השני מצד שני, מקובלת עלי.

אברהם פורח:

בעניין הסמכויות, לא ראוי שמר צבי האחר יעלה טענה כזאת, שעה שאני רואה כאן טיוטה שאומרת שאתם רוצים לטפל בנושא שידורי הלווין באמצעות ועדת הכספים. לפי תקנון הכנסת, ועדת הכספים אמורה לעסוק בתקציב המדינה ובחוקים הנוגעים לתקציב. אין לחוק שידורי הלווין שום נגיעה לכך. זה לא חוק פיסקלי, לא מדובר במסים או ארנונה. בלתי ראוי לחלוטין שאפשר אפילו להעלות על הדעת לעקוף את ועדת הכלכלה ולהעביר את זה לוועדת הכספים. כאשר אתם באים לדבר על סמכויות, ובצדק, תנהגו גם אתם בניקיון כפיים.

היו"ר אבי יחזקאל:

לפני שנמשיך בישיבה- אני מודיע לכם שזוהי שערורייה. מנסים להשיג לי את מר יוסי פלד בטלפון תוך כדי הישיבה. מחירתו מודיעה שהיא לא מצליחה להשיג אותו בשום מקום. האם האיש אינו עצמאי בדעותיו? אנו מנסים לדון בהקמת ועדה שתהיה בלתי תלויה. פעמיים דחינו את ישיבת הוועדה בפגרה כדי שהוא יופיע. היום, בעידן של הקמת ועדות בדיקה, הוא מודיע לי, לאחר שכבר כתב את הדו"ח, שהוא חולה ולא יגיע לישיבה. חאת חמש דקות לפני קיום הישיבה. זהו זלזול בוועדות הכנסת וחבל, כי יחס גורר יחס.

אלי ניסן:

אני חושב שלא יהיה נכון להציג כאן סקירה כוללת של הדו"ח, שכן סקירה כזו תארך זמן רב מדי. מכיוון שהנוכחים מכירים את הדו"ח, אני מציע שחברי הוועדה יתייחסו באופן נקודתי לבעיות מסוימות מתוכו.

הי"ר אבי יחזקאל:

בדו"ח פלד לא עלתה הסוגייה של ערוץ 33. הוא לא היה אמור להיות מטופל על ידכם, נכון?

אלי ניסן:

ההתייחסות נמנעה לפי בקשה.

הי"ר אבי יחזקאל:

אפשר לומר שערוץ 33 הוא ערוץ ייעודי?

אלי ניסן:

ערוץ 33 שייך כרגע לרשות השידור.

דו"ח פלד מנסה ללכת בעקבות התפתחויות בעולם, ולהעביר את התקשורת בארץ לנקודה בה תוכל להתפתח תחרות חופשית בכל תחומי התקשורת. זוהי מהות הדו"ח. הכוונה היא להגיע תוך 5-6 שנים למצב הזה, על פי עקרון השמיים הפתוחים. כיום אנו עומדים במצב שהטכנולוגיות מאשפרות זאת. עיקר ההמלצות המעשיות מתייחסות לתקופה של 5 השנים הבאות, שבהן צריך להסדיר את תחום התקשורת בארץ. צריך להגיע למצב של השוואת תנאים בין בעלי זיכיונות שונים, ולא אפרט דוגמאות, נדמה לי שהן מוכרות. צריך להגיע לכך שיהיה חוק תקשורת אחיד וכולל, שתוקם רשות תקשורת לאומית ותאגד את כל הגופים הרגולטורים. כל זה עדיין לא מונע הקמת גופים ציבוריים מפקחים. הכוונה היא להתחיל באופן מיידי בשידורי DBS משום שהנושא הזה קיים ומתפתח בעולם, והטכנולוגיה לכך ראויה, ומשום שיש היום מערכת שידורים רב-ערוצית אחת, שמכורח הנסיבות היגיעה למעמד מונופוליסטי בענף.

כחבר הוועדה אני יכול להתהדר בעניין. הוועדה שמה לפנייה יעד אחד, והוא טובת הציבור, שאינו בהכרח טובתם של גופים אינטרסנטים שונים. אני מבין שיש אינטרסים לגיטימיים, זו אינה מילת גנאי, אך אנו ראינו לנגד עיננו את טובת הציבור. בדיוק כשם שאיש לא מעלה על דעתו כיום לקצוב מכסות בתחום הדפוס, הטכנולוגיה כיום מאפשרת לא לקצוב מכסות בתחום התקשורת, והדו"ח הזה מנסה להניח את היסודות להתפתחות כזו עכשיו, ובעיקר בעתיד.

הי"ר אבי יחזקאל:

מה באשר ללוחות הזמנים שהותוו בדו"ח?

אלי ניסן:

יש דברים שניתן לבצעם כעת, ויש כאלה שלא, כי יש זיכיונות שעדיין בתוקף. וכאשר יפקע תוקפם של הזיכיונות ניתן יהיה לבצעם.

היו"ר אבי יחזקאל:

בכפוף לפירושים משפטיים נוספים, מה שניתן לבצע מיידי הוא שידורי DBS, חכיונות לסוגיה בערוץ השני. האם כך נגזר מן הדו"ח ?

אלי ניסן:

כן. יש תאריך קובע אחד לגבי הערוץ השני, והוא תום תקופת ההסכם הראשון. לגבי הכבלים, זה תחום שצריך לעשות בו לא מעט סדר.

גדעון אביטל:

מה לגבי חוק הבזק עצמו ?

אלי ניסן:

אני לא עוסק בתחום, אני מדבר על דו"ח ועדת פלד.

היו"ר אבי יחזקאל:

הולך ומתפתח פה מאבק לא רצוי. אני שואל את עורך הדין צבי האחר, שהצהיר כאן שנושא הכבלים, הערוצים הייעודיים והלוויינים צריכים להיות נדונים בוועדת הכלכלה: האם זו עמדת השרה, ושינויים בנושאים אלה לא יכללו בחוק ההסדרים, ולא יובאו לוועדת הכספים ?

צבי האחר:

נושאים בתחום הכבלים והערוצים הייעודיים, יש ועדה שתדון בכך, על פי חוק. לגבי עניין הלוויין, צריך להבין שמדינת ישראל נמצאת בדקה ה-90, על סף תחילת שידורים מכל רחבי העולם לאזרחיה. כבר היום, על פי ההערכות, יש כ-200 אלף בתי אב שקולטים שידורים או חבילת טלביזיה רב-ערוצית באמצעות צלחות לוויין, בעיקר במגזר הערבי ובקרוב האוכלוסייה דוברת הרוסית. ידוע על יחמות כלל-עולמיות ומקומיות להתחיל לשדר למדינת ישראל מחוץ למדינה, תוך עקיפת הרגולציה והחקיקה. אין לנו זמן להמתין. אם מדינת ישראל רוצה להסדיר את השידורים האלה ולזאוג לאינטרס הציבורי, היא צריכה להידרש לעניין, והיו צריכים לעשות זאת זה מכבר.

יש היום כ-1,100 ישובים במדינת ישראל. 700 מתוכם אינם מחוברים לכבלים. מזה 6 שנים אותם ישובים לא מקבלים שירותי טלביזיה רב-ערוצית, וככל הנראה גם לא יקבלו.

אברהם פורז:

נדמה לי שיושב הראש שאל אותך האם זה צריך להיות נדון בוועדת הכספים, הרי פרק של שידורי לוויין קיים בחוק הבזק. אתה לא בדיוק עונה על שאלתו.

היו"ר אבי יחזקאל:

אני מצהיר שיש בדו"ח פלד חלקים ראויים. השאלה הבטיחית שצריכה להישאל היא האם במסגרת הרפורמה הרצויה בתחום התקשורת מתכוונת השרה לעקוף את ועדות הכנסת הנוגעות בדבר ולהביא נושאים לדיון בוועדת הכספים. אם מר צבי האחר מדבר על מהירות ויעילות, החברים הטריחו את עצמם לישיבת פגרה. האם יש באפשרותך להתחייב, בשם שרת התקשורת, שוועדת הכספים לא תהיה הגורם שידון בעניין במסגרת חוק ההסדרים?

צבי האחר:

יש החלטת ממשלה שנושא ה DBS יידון במסגרת חוק ההסדרים, שהשנה יהיה חוק של שינויים מבניים במשק. יש השפעה בעניין הלווינים גם על תקציב המדינה, יש שאלה של תמלוגים, של דמי רשיון, של הלווין "עמוס", אותו המדינה מסבסדת ב - 15 מיליון דולר לשנה, והוא עומד כפיל לבן, כי החוק הנוכחי לא מאפשר שידורים באמצעות לוויין.

מנחם אקרמן:

זה פשוט לא נכון. זו פעם שנייה שאתה מטעה את האנשים.

היו"ר אבי יחזקאל:

אנו שוחים בשני תחומים - בתחום הדלק, שכבר טבע ב- 96 אוקטון, ובתחום התקשורת. אלה תחומים שאינם נגמרים, מרוב אינטרסים.

צבי האחר:

ברצוני להזכיר שתוק ההסדרים אפשר לפתוח תחרות בחברת "בזק" בשיחות הבינלאומיות, ונדמה לי שאין אחד שסבור ששבירת המונופול של "בזק" בשיחות הבינלאומיות הזיקה לאינטרס הציבורי. איש לא סבור ששימוש בסעיף 50 היה מנוגד לטובת הציבור. כמו שהמונופול של חברות הכבלים מהווה אבן רחיים על צווארו של הציבור, והוא גורם לכך שהמחיר שהציבור משלם כדמי מנוי בחברות הכבלים הוא מהגבוהים העולם.

בכוונת שרת התקשורת לדאוג לאינטרס הציבורי, גם אם הוא לא תואם את האינטרס של בעלי עניין שונים. הרפורמות האלה מחויבות המציאות.

צבי הנדל:

אדוני יושב הראש, לא הבנתי למה עשית את התנועה הזאת, שפת הגוף שלך לא ברורה לי.

היו"ר אבי יחזקאל:

זו כבר הפעם השביעית שהוא חוזר על עניין האינטרס הציבורי, ואני שואל את עצמי אם השרה קיבלה את העצה הזאת מארתור פינקלשטיין.

צבי הנדל:

לי, בכל אופן, קשה מאד לשמוע את הדברים.

צבי האחד:

הרפורמה הזו חיונית לשיפור איכות החיים במדינת ישראל. מה שמגיע לאזרחי רוב מדינות העולם מגיע גם להם. אנו מהמדינות האחרונות בעולם המערבי שאין לאזרחיה אפשרות לבחור - - -

אברהם פורת:

אך מדוע ועדת הכלכלה לא יכולה לשקול את האינטרס הציבורי ואת שאר האינטרסים האלה? אני מבין שאנחנו פסולים לצורך העניין, ורק ועדת הכספים יכולה לשקול את העניין.

צבי האחד:

הדיון הזה הוא כבר מאחורינו. יש החלטת ממשלה - - -

צבי הנדל:

עם כל הכבוד לידידי הטוב והמלומד, יש מי שמחליט לגבי הדברים האלה. אני מבין שיש ועדות בכנסת - - -

אבי יחזקאל:

אני רוצה להסביר לצבי הנדל, שמהווה אבן יסוד בוועדה שלנו ובוועדת הכספים, ואני אומר זאת לזכותו. יעקב נאמן ייפגש איתי בשבוע הבא לפני הדיון בוועדת הכנסת ביום שלישי בבוקר. השאלה היא פשוטה - קיים חוק ההסדרים, ובמסגרתו מנסים להעביר מספר נושאים. על פני הדברים, כדי להאיץ תהליך, ולא תוך כדי התעניינות ודיון לעומק-מביאים את העניין לחוק ההסדרים.

צבי האחד:

כאן יש השפעה ישירה על תקציב המדינה.

אבי יחזקאל:

חוק ההסדרים הופך להיות כלי עוקף ועדות. אם מחליטים להעביר את הנושא של DBS, עוקפים את ועדת הכלכלה מביאים אותו לדיון במסגרת חוק ההסדרים, בלי מיקח וממכר. עוד לפני שדנו בעניין- כבר עקפו אותנו.

צבי האחד:

יש ועדת שרים לעניין חוק ההסדרים לשינויים מבניים במשק. יש השפעה של החוק הזה על תקציב המדינה. אם החוק לא יעבור, יש חשש שכל שידורי הלווין במדינת ישראל

יחלו ויתבססו ללא כל הסדרה של הרגולטור. יש חשש שהשידורים יתבצעו ללא אותם כללים בהם, למשל, מחויבים שידורי הכבלים, יש חשש שלא יהיו הפקות מקוריות, כי השידורים יבואו מבחוקן, יש חשש שסרטים עם תוכן של אלימות ומין ישודרו בשעות צפיית ילדים. בכבלים יש תקנות וכללים שמונעים זאת.

מדובר ברפורמה שהיא המשך של רפורמה כללית בתחום התקשורת, כחלק ממחפכה בכל העולם. מדינת ישראל לא יכולה להיות חלק מן העולם השלישי. אנו נצטרף למהפכה הזאת. הממשלה והשרה נחושות להיטיב את איכות החיים במדינה.

אבי יחזקאל:

כולנו נדון פה אך ורק לטובת הציבור, ולא יהיה מיניסטר או ראש ועדה שיטיל מום בעניין הזה. יש בעיה אם מכריזים שטובת הציבור היא הגורם העיקרי שמנחה. אם אתם סבורים שניתן לדון בנושאים שאף בדעתכם הם מתחום עניינה של ועדת הכלכלה ואתם רוצים לדון בהם בוועדת הכספים, למה ברגע האחרון החלטתם שאתם לא רוצים לבוא לדון בהם פה ?

צבי האחד:

על פי ההודעה שהועברה לשרה, הדיון שהיה אמור להתקיים היום אמור לעסוק בכלל המלצות ועדת פלד, דיון שוועדת החינוך החלה בו, בפרט לעניין הערוץ השני, שנדון, על פי חוק, בוועדת החינוך. זו חוות הדעת המשפטית שמנחה את שרת התקשורת. לכן היא לא ראתה לנכון להגיע לכאן. גם שר החינוך, שלמיטב ידיעתי החזמן לכאן, ראה לנכון שלא להגיע לדיון בוועדה הזו, אלא בוועדת החינוך. בנושא הזה השרים מתואמים.

גדעון דורון:

כפרופסור למדע המדינה, אני בר עניין. הזכירו את האינטרס הציבורי, ואילו אני בעל עניין מסוים מאד, והוא שלטון החוק במדינת ישראל. אלו זברים שלא צריך לזלזל בהם. דמוקרטיה היא כללי משחק וכללים לשינוי כללי המשחק. עם כל הכבוד לנאמר, יש פה ניסיון לעקוף את הכנסת ואת הציבור בעזרת הפטנט הזה שנקרא "חוק ההסדרים", שיועד לזכר אתר לחלוטין. יש פה שינויים מהותיים, לא רק במפת התקשורת, אלא כאלה שעלולים להיווצר ברמות שונות של חיינו. לשנות דבר קל ערך, זה לא דבר שניתן להעביר אותו בלי דיון ציבורי ממצה. זה לא עניין של בר עניין זה או אחר, או הסכם כזה או אחר. זה עניין רציני מאד. הדברים האלה צריכים להיות נדונים. עם כל הכבוד למר אלי ניסן, שאני מכיר אותו, זריח ועדת פלד הוא מסמך מרושל, מלא סתירות ומבוסס על קונספציות לא נכונות, שאינן מתאימות לחברה הישראלית. יש שם גם אלמנטים נכונים, אין לי שום ויכוח לגבי הצד הטכנולוגי. אני אומר זאת כפרופסור, לא כיושב הראש של הערוץ השני. לדוגמא, מדברים איתי על "שמיים פתוחים", אז לשם מה צריכים ערוצים ייעודיים ? תנו לשוק לעבוד.

אלי ניסן:

מדובר בתקופת הסדרה. מדיניות השמיים הפתוחים היא לתקופה של כעבור חמש שנים. צריך לקרוא מסמך לפני שמחלקים לו ציון, אחרת אלה רק דיבורים באוויר. הערוצים הייעודיים שייכים לתקופת ההסדרה.

אברהם פורז:

למה צריך שתהייה תקופת מעבר ?

גדעון דורון:

נדמה לי שוועדת הכלכלה כבר טיפלה בנושא הערוצים הייעודיים, עוד לפני קום ועדת פלד. זה כמו מודל של פח הזבל, קודם יורים את החץ, ואחר כך מציירים את העיגולים. יש פה דברים רציניים. עם כל הכבוד, ה FCC מתאים לארצות הברית. זה בעצם ויסות. אנחנו לא מדברים רק על ויסות אלא גם על תכנים. במדינה שסועה, כמו שלנו, שמתפוררת, מופיע דו"ח שמעודד פירוד. מדברים איתי על אוטונומיה תרבותית, כך נאמר בדו"ח. אני לא רוצה לחקק אותה. יש ויכוח והוא לגיטימי: האם מודל רב תרבותי מתאים לחברה הישראלית, האם קבוצות חרדיות צריכות לקבל אוטונומיה תרבותית. ניתן להתווכח ולחלוק על דעות. אך אל תעבירו את העניינים דרך חוקי הסדרים למינהם, ללא ויכוח ציבורי.

אלי ניסן:

אז תגיד שאינך מסכים עם דברים מתוך הדו"ח, לא שהדו"ח מלא סתירות.

גדעון דורון:

הדו"ח מלא סתירות, אני לא בטוח שכאן היא הבמה לדון בהם. זה מסמך מרושל, ובאשר לצד הטכני-אני מקבל אותו בשלמותו. צודק צבי האחר באומרו שלא ניתן למנוע התפתחויות בחברה שלנו, הפתוחה לחידושים טכניים. לכן צריכים הסדרים, כי כוחות השוק הם דבר נפלא, אך לא על חשבון התרבות והיצירה המקומית, או על חשבון מפעל מופרט שעובד בצורה מצוינת. לא תוכלו לתת דוגמה טובה יותר להצלחה מאשר הערוץ השני. אתם הולכים להרוס את הערוץ השני בעזרת הדו"ח. אמרתי זאת בישיבת ממשלה השבוע.

לפני שחותמים על דו"ח ומאמצים אותו בממשלה יש להתייעץ עם אנשים הנוגעים בדבר, עם בעלי העניין, שהשידור הציבורי בישראל מעניין אותם. אני לא יודע דבר על דו"ח פלד שאומץ בממשלה ב-8 לאוגוסט. אף אחד לא יידע אותנו. יושבים חברי מועצה במשך 4 שנים, מפקחים ואוספים חומר, מנסים לשמור על שמירת חחים בידי הזכיינים. איפה כל זה? מבטלים הכל. יש איזו שהיא קונספציה מסוימת, מאמצים אותה בצורה עיוורת. לאן רצים? לפני שמתחילים לבצע צריך לערוך הערכה. האם יכול מישהו להסביר לי על איזה מחקר כלכלי התבססתם?

אלי ניסן:

ועדת פלד נפגשה לפני 10 חודשים עם נציגים של 36 גופים בארץ, כולל עם אדוני, יושב ראש מועצת הרשות השנייה. מדברין עולה כאילו שישבנו בסתר והכנו דו"ח.

אבי יחזקאל:

אתה מסכים איתי, שבדו"ח עצמו אין פלג היתכנויות כלכליות?

גדעון דורון:

אכן הזמנתי להציג את העמדה המקצועית שלי, במשך שתי זקות בדיוק. אמרתי שני דברים: אל תקלקלו מפעל מוצלח, כי אינכם יודעים מה יבוא תחתיו, ושה- FCC אינו מתאים למדינת ישראל, כי פירושו ריכוז יותר מידי עוצמה בידי גוף אחד. עם כל הכבוד לממשלה, או למי שתומך בעמדתה, עם נטילת עוצמה כזו אין בעיה בארצות הברית. שם אין פיקוח על התכנים. בישראל, עדיין לא השתחררנו מזה. יש לנו בעיות שפה, בעיות של

הסתה ודברים אחרים, שאנו רוצים למנוע. זה מסוכן מאד. אתם רוצים ליישם? בבקשה, אך תדונו בזה. תציגו את הנזקים לעומת התועלת. כל פרוטה שנותנים לציבור, צריך שיהיה לה בטיס מחקר-מדעי, התייעצות. תיידעו את הציבור, תאפשרו ויכות, הצבעה, הוכחה. מהפכה מתחילה עם כוונות טובות, אך לא ידוע איך היא תיגמר.

צבי האחד:

יש מינהלת הסדרה שזה תפקידה.

גדעון דורון:

אז אל תפעל על פי דו"ח ועדת פלד.

צבי האחד:

יכול להיות שהוטעית. אתה נציג ציבור, וגם אני.

גדעון דורון:

אני נציג ציבור בעל עניין ציבורי מוחלט. אני לא שייך לזכיינים או לפוליטיקאים, ולא לברנז'ה. נתנו לי תפקיד, ואמלא אותו כפי שאני מבין. אנחנו באותו צד, אם טובת הציבור היא כפי ששנינו מגדירים אותה. ה"שמיים הפתוחים" הם אנרכיה, שדורשת סדר. ביקרתי בארצות שונות. ראיתי מה קורה בנורבגיה עם מדיניות ה"שמיים הפתוחים" בתחום הרדיו. שנתיים לקח להם להתארגן בתדרים. טפל קודם כל ברדיו הפירטי. זה בתחום הסמכויות שלך. אתה נותן מסר, שבנושא הרדיו כל אחד חופשי לעשות כרצונו. השוק החופשי יכול לפעול בכל תחום-עבודת ילדים, זנות. חברה מסודרת מתקנת את העניינים האלה. יש הפרה בוטה של ערכים נורמטיביים במדינת הוק? טפל בהם. אל תיתן להם לגיטימציה.

לפי חוק הרשות השנייה, אנחנו רשאים, החל ממרץ 98, לתת רשיונות חיכוניות, לסדר את נושא הרדיו. אמרתי השבוע בצורה מפורשת: הרשות השנייה מסוגלת, ללא הוצאות מיוחדות או צוות הקמה, לפעול להקמת עוד ערוצי תקשורת. אנחנו רשות שאחראית על ההפרטה במדינת ישראל. אם אתה רוצה לקחת סמכויות, והשר המופקד על כך מוכן לכך- שיבושם לכם. אך עלי לדעת על כך.

יש לי ויכוח לגיטימי עם משרד האוצר במשך שנתיים לגבי תקציב הרשות השנייה. אני מבקש שלא ייכנסו לסעיפי התקציב, כדי שלא תהיה פוליטיזציה. בזמן הבחירות לא היתה שום טענה לממשלת השלטון של היום אל הערוץ השני. שמרנו על דיווחים הוגנים ונקיים לחלוטין. מועצת הערוץ השני היא היפראקטיבית, אכפתית. הויכוחים בה מתבטאים בתקשורת. אני לא רוצה להשתיק אף אחד. אני רוצה להגיע להחלטות אחרי דיון ממצה. לפעמים הישיבות שלנו עורכות 8 שעות על נושא שולי, אם הוא עקרוני. אנו מתחשבים בהעדרות של השלטון. אנו מבינים שהיתה רפורמה ערכית בחברה. אנו לוקחים זאת בחשבון, לא בצורה שהשלטון היה רוצה, אלא בדרך מתונה, בלי בג"צים ובלי בלבולי-מוח. ההתנגשות הזאת מעמידה אותי מול ממשלת ישראל. אני מייצג את הציבור.

צבי הנדל:

מדוע אתה חושב שאתה מייצג את הציבור יותר מהשרה לימור לבנת?

גדעון דורון:

חבר כנסת לא צריך לשאול שאלה כזו. אתה מייצג את הציבור קצת יותר מלימוד לבנת. אתה נציג הציבור.

צבי הנדל:

ומה עם לימוד לבנת ?

גדעון דורון:

כשרה, היא עובדת בצד האקזקוטיבי. אתה הנציג שלי. יש ציבור, יש נציגים של הציבור בכנסת, וקיימת הרמה האקזקוטיבית. אני רוצה שהאבחנה תהיה ברורה. מדיניות ממשלה לא גוברת על חוק במדינה דמוקרטית. אלה דברים שצריכים להיות מובנים. לממשלה יש זכות וחובה לעצב מדיניות, להמליץ עליה וליזום חוקים. אבל כל זאת אחרי דיונים בוועדות אלה או אחרות. חוק יסוד הכנסת מחייב כל אזרח במדינת ישראל להופיע בפני ועדות הכנסת, כאשר הוא נקרא לכך. מי שלא מופיע - מפר חוק. ולכן אני פה.

רון גזית:

אני רוצה לדבר בשם זכייני הערוץ השני. יחד איתי נמצאים פה עורכי הדין הדס פלד ורוני קלינגר, והמנכ"לים של קשת ורשת.

שמענו את דעתו של פרופסור דורון, ואני שותף לה. אני מעריך את אלי ניסן ויודע שדעתו שונה. נדמה שטיקור הבעיה היא הדרך שבה הממשלה הלכה, שנראית כניסיון לבצע מחטף חקיקתי. חוק ההסדרים במשק לא מאפשר דיון פתוח בשאלות השונות. יש דעה ויש דעה הפוכה, צריך לדון בהם בצורה מסודרת בוועדת הכלכלה, שהיא הוועדה המוסמכת לדון בנושא של זיכיונות ופגיעה בהם. אנו מדברים כאן בפגיעה בזכות יסוד. לזכייניות הערוץ השני ניתן זיכיון בפועל לתקופה של 10 שנים. נכון שלאחר 6 שנות זיכיון נערכת בדיקה. הבדיקה יכולה להיערך כל שנה, לפי שיקול דעת של המועצה, ושיקול הדעת הוא אחד בלבד. היה ועמדו הזכיינים בתנאי הזיכיון זהחוק, חובה לתת להם את הזיכיון. אין כאן מקום לשיקול דעת נוסף אחר. הממשלה קיבלה החלטה להשעות את סמכויות המועצה לממש את זכותה זו, והנימוק - הצורך לחפש דרך, במהלך השנה הזו, שהזכיינים יתאחדו לגוף אחד - - -

צבי האחר:

לתאגיד אחד.

רון גזית:

יש כאן פגיעה נוספת בחופש ההתאגדות. לא ייתכן ש - 16 בעלי מניות, חלקם בעלי שליטה, בשלושה גופים יחויבו להתאחד. זו פגיעה בעקרונות הדמוקרטיה. הנימוק הוא פסול. אפשר לפגוע בעקרון יסוד, ובמקרה שלנו - זכות הקניין, הזיכיון ל- 10 שנים, אך צריך לשם כך תכלית ראויה, טעם ראוי, ואלה צריכים להיות נדונים בוועדות השונות. צריך לשמוע את טענות הזכיינים השונים, ואז להחליט. כאן אין טעם ראוי, מחד גיטא, ואין דיון, מאידך גיטא. לכן, הדרך שבה בחרה הממשלה היא דרך של מחטף חקיקתי, שאינה יכולה להצליח. היא תיעצר בכנסת, או בבג"ץ. יש כאן גם ניסיון לתקוף את כל אמצעי התקשורת

בישראל. אני לא מכיר את נושא הכבלים על בוריו, אך שמעתי שגם להם ניתנו התחייבויות חוקיות והבטחות. גם הם מתכוונים לפנות לבג"ץ. משהו כאן לא בסדר.

מי שקורא בעיון את דו"ח פלד, רואה שגם שם, ההמלצה היא ליישם את הדברים בשלבים. כרגע, בוועדה הזו, יש דיון בנושא של ערוצים ייעודיים. גם כאן אין הצעה לאשר ערוץ אחר ערוץ.

אבי יחזקאל:

שרת התקשורת הכריזה מלחמה כוללת על כל ערוצי התקשורת. יש לה תאריך יעד.

רון גזית:

אני לא מסתיר שאני מייצג בעלי אינטרסים, אך הם אנשים שעל מנת לקבל זיכיון סיכנו כספים רבים, כאשר לא היה ידוע אם ירוויחו אותנו, חאת מתוך ידיעה שהם משקיעים את הכסף הזה, הם יעמדו בחוק, ויהיה להם זיכיון ל-10 שנים, שלא יילקח להם באמצע תקופה זו. הסכנה בהמלצות ועדת פלד היא שתהיה התמוטטות של כל הערוצים הקיימים, שהם לא יוכלו לשרוד. כתוצאה מכך אנו נקבל טלביזיה באיכות נמוכה ביותר.

צבי האחר:

דברך מחזקים את הגישה של הכזאיות להתאחד בערוץ השני.

רון גזית:

תבקשו זאת במסגרת של משא ומתן.

צבי הנדל:

בלי להביע עמדה בנושא עצמו, אני לא בדיוק מבין על מה ההתקוממות הגדולה. חוק ההסדרים במשק הוא אסון טבע בעיניי. הלוואי והוא לא היה קיים.

אברהם פורז:

הוא אסון מעשה ידי אדם.

צבי הנדל:

מעשה ידי אנשים טובים אך עדיף לו הוא לא היה קיים. הוא דבר גרוע שמשתמשים בו כבר שנים. תמיד הוא מקומם ציבור אחר. גם עניין החקלאות, ב-99.9% מן הנושאים, צריך להיות נדון בוועדה הזו, ובאורך תמים, בכל שנה יש עניין שהוא בבחינת מהפכה לכל המגזר החקלאי שעובר ללא דיונים, בעזרת חוק ההסדרים. זה קיים.

הדיון כאן לא נוגע בנושא עצמו. יש ויכוח, והוא מוכר. יש מאבק, והלוואי והשרה, שמובילה אותנו תצליח בו. כי סוף-סוף היא עושה פריצת דרך, די משמעותית. בכל פעם שמנסים לבצע שינוי יש מתנגדים. כמו גם כאן. אך צריך לקבל החלטה, ולהוביל אותה. אני לא רוצה להשוות להחלטות גורליות ומשמעותיות הרבה יותר, שממשלות קיבלו, במחטפים מהירים הרבה יותר. זה לא כל-כך גורלי, ואם החליטו לקבל החלטה, ואני שומע דברי הלל

ושבח על הדו"ח, שקשה לכם להגן עליו כאן כי אתם במיעוט- יש לקבל זאת. כמובן שיהיו ניואנסים ותיקונים, ומי שאכן ייפגע, הבג"ץ יעזור לו. לכן, על המהלך הזה יושבים לדון, ולא כחבילה אחת במסגרת חוק ההסדרים במשק. חוק ההסדרים מהווה קיצור דרך. גם שם יושבים חברי כנסת, מכל חלקי הבית, ונלחמים ביתר קנאות, כי שם כולם מופיעים, לכן קשה לי להבין את הרעש העצום על כך שהתליטו להעביר את הדיון לשם, חוץ מאשר מסיבה של רצון לשמור על כבודו של ועדת הכלכלה.

אברהם פורז:

לא לחינם מתקיים הדיון בוועדת הכלכלה. אחד הנקודות הפרובלמטיות ביותר בנושא הזה היא הנקודה הכלכלית. אפשר לצאת מתוך הנחה שמכירת שידור היא כמו מכירת לחמניות. אין היום מגבלה, פרט לעניין של סניטציה- כל אחד יכול לפתוח מאפיה ולמכור לחמניות. כך גם לגבי העיתונות הכתובה. אין צורך במינהלת לשם כך. ובאופן מקביל בתחום התקשורת- צריך רק להעמיד פקיד שיבדוק אם יש תדר פנוי, ואז הוא ייתן רשיון לכל דורש. זו היא תזה אחת. זו מדיניות של "שמיים פתוחים". התוצאה תהיה טלביזיה ורדיו ברמה מאד ירודה, כי יש הרבה גורמים קטנים שיכנסו לתחום. בסופו של דבר השאלה היא מה אתה יכול להקדיש לעלות ההפקה, וכמה אנשים רואים אותך.

התזה האחרת היא הנוכחית שגורסת: אנחנו לא נותנים לכולם, כי אנו חושבים שיש יתרון לגודל, אבל מצד שני, הערוץ השני יכול היה להיות בידי גורם אחד, ולא בידי שלשה גורמים. למה יש שלשה זכיינים, חברת חדשות נפרדת, וטלביזיה חינוכית? למה כל זכיין מפוצל בתוך עצמו ולאף אחד לא יכולה להיות שליטה? אלה כל מיני היזונים ובלמים שהוכנסו לתוך העניין הזה. אי אפשר לקום ולומר להם: התאחדו. גם אם התזה נכונה, בתום תקופת הזיכיון של 10 השנים אתה יכול לפתוח פרק חדש. אני נגד התזה הזאת, שאני יודע מה מניעה, אך בסופו של דבר במדינה, כאשר רוצים להפיק תכניות מקור בעברית חייבים לרכוש אמצעים לשם כך, וגם אז זה לא מבטיח תוצאה ברמה הכי טובה.

לגבי עניין הרצון ליצור תחרות בכבלים. זה דבר לגיטימי, בעיקרון. יש טכנולוגית DBS באמצעות לוויין, יש פרק שנמצא בחוק מזה 10 שנים. הוא לא הופעל מעולם. חושבת שרת התקשורת, שהיא אחראית על חוק הבזק, שצריך להפעיל שירותי טלביזיה באמצעות לוויין, שתיקח את הסעיפים הרלבנטיים ותביא אותה בפני המועצה לכבלים לדיון, לקראת הוצאת מכרז. יש תזה אחרת שאומרת- ויתרתם על האופציה הזאת למשך תקופת הזיכיון של הכבלים. הכבלים הם סיפור הצלחה, האנשים המעורבים בסיפור סיכנו הרבה כסף בלי לדעת מה תהיה מידת הצלחה, אם בכלל. יש מדינות בעולם בהם הכבלים היו פיאסקו מוחלט, ואנשים הפסידו את מיטב כספם. אני יודע בכמה התלבטויות המעורבות היתה כרוכה. טיפלתי בשעתו בעניין הזה. חילקנו את המדינה להרבה אזורים קטנים מתוך חשש שאף אחד לא ירצה לקחת על עצמו את הסיכון שהוא לוקח על עצמו אזור גדול והוא לא יחזיק אתו מעמד.

צריך לדון בכל הדברים האלה, גם בדו"ח ועדת פלד, אבל ודאי שלא במסגרת ועדת הכספים, שיש לפניה עוד חוקים רבים לדיון, ועליה להשלים הכל עד ה-31 בדצמבר. ועדת הכספים אמורה לטפל ב-30 סוגיות כלכליות אמיתיות החל מה-1 בנובמבר, ועד ה-31 בדצמבר, בנוסף לתקציב המדינה. האם אפשר להעלות על הדעת שהיא תדון גם בעניין אשר לפנינו? גם אם יש הצדקה לחוק ההסדרים, לא למטרות האלה הוא נועד. ועדת פלד היא תזה. מה שאומר פרופסור גדעון דורון הוא גם תזה. בואו נקיים דיון בעניין, או שתאמרו שאין לכם אמון ביושב הראש של ועדת הכלכלה, בהיותו איש מפלגת האופוזיציה. אם אין לכם אמון בוועדה ובניקיון כפיו של יושב הראש שלה, אין סיבה שנטפל בעניינים אחרים שהממשלה מביאה לפנינו. מה פרוש אי האמון הזה בוועדה בנושא שהוא כה קריטי?

מרדכי קירשנבאום:

יש לי הצעה לסדר. יש פה ישיבה טעונה מאד. קשה מאד לערוך דיון ענייני בין התליין והתלוי על עובי החבל. זו היא הסיטואציה פה. כדאי, כפי שאמר חבר הכנסת

אברהם פורז, לא להיכנס לעובי הקורה של הדו"ח עצמו, אלא להשיג התחייבות שבנושא גורלי כל כך הקשור לפני החברה הישראלית בשנים הבאות, לא ייחקקו חוקים במסגרת חוק ההסדרים.

גם מבחינת העיתוי- אין טעם לעשות מחטפים מהירים עכשיו. המהפכה הדיגיטלית נמצאת בפתח. בדו"ח עצמו, כאשר מדברים על ערוץ שלישי טרסטריאלי, אין תדר. בעוד שנתיים-שלוש, כל תדר שקיים היום יהיה ארבעה תדרים. יהיו פי שמונה תדרים. המהפכות שאני מדבר עליהן לא שייכות לעתיד הרחוק. מדובר על עוד שנתיים. לכן, מן הראוי לא לנסות לעשות איזה שהוא מחטף, ויחד עם זאת לנסות לקדם את הנושאים האלה. אין ספק שכל הנושאים של פגיעה בתנאי הזיכיון ייבחנו בבתי המשפט. אף אחד לא יוותר על זכויותיו בנושאים האלה. צריכה לצאת הבטחה או התחייבות, ואם הוועדה יכולה להשיג זאת, כך שהעניין לא יובא לוועדת הכספים במסגרת חוק ההסדרים, בהצבעה לילית ברוב של שלושה נגד שניים, אלא שהנושא יובא לדין בוועדות הראויות: ועדת חינוך, ועדת כלכלה. מדובר על פני החברה שלנו.

אבי יחזקאל:

כינסתי את ישיבת הוועדה בפגרה בעקבות הידיעה ששרת התקשורת מתכוונת לעקוף את ועדות הכנסת בנושא הזה. המטרה העיקרית היא לומר לשרת התקשורת לא לעשות פוטש בעניין התקשורת. מתוך הדיון בדו"ח פלד למדתי שיש דברים שניתן ליישם ולהריץ הלאה. בתחום התקשורת אסור להכתיב, יש לדבר. אם לא- תהיינה פניות לבתי משפט, שמשמעותן היא ששרת התקשורת לא תשיג אפילו חלק מזערי מן היעדים שהיא הציבה לעצמה.

פנייתי לשרת התקשורת- עצרי, אל תיפני לחוק ההסדרים. אנו מוכנים לשתף פעולה בתהליך של התדיינות בנושא הזה.

גדעון אביטל:

ניתנו שני נימוקים מדוע יש להריץ את הנושא הזה דרך חוק ההסדרים. אחד, שבתינו מתכסים במאות אלפי צלחות לקליטה ישירה. חברות הכבלים עוקבות אחרי התופעה הזו מקרוב, לא מדובר ב- 200 אלף, אלא ב- 30-40 אלף. דבר שני, הדעת נותנת שככל הנראה חלק מהאוכלוסייה דוברת הערבית והאוכלוסייה דוברת הרוסית יישאר עם הצלחות ויקלוט את השידורים. הנימוק השני היה שבכל מקרה צפויים שידורי DBS, המיועדים לציבור בישראל, ומקורם בחו"ל.

באיזה מצב יתחרו חברות הכבלים עם גורמי ה DBS. חברות הכבלים השקיעו כספים בסדר גודל ענקי. המדינה עושה את האקספרימנט הזה ושולחת לוויין, אני מממן את התשתית, התכנון וגם את תחליף השימוש בינתיים. לא פרסמו מכרז לפני 5 שנים- מי מוכן להמר על 400 מיליון דולר כדי לשלוח לוויין לשמים. אם היו עושים כך- זו היתה תחרות הוגנת. הממשלה היתה אומרת- אני מקימה תשתית לכבלים במיליוני דולרים ולאחר מכן אתן רשיונות שימוש. אלה כללי משחק שקשה לנו לעמוד בהם.

יש לזכור שחברות הכבלים קיבלו זיכיונות ל- 12 או ל- 15 שנים, עם תוספת של 4 שנים אם הן תעמודנה בדרישות החוק ותשפרנה את השידורים שלהם. המלצת דו"ח פלד שהממשלה מאמצת- אם בפרק זמן של שנה אחת אל ניתן יהיה להנהיג את השינויים בהסכמה עם בעלי הזיכיונות, שרת התקשורת תודיע לבעלי הזיכיונות כי זיכיונותיהם לא יוארכו בתום תקופות הזיכיונות הקיימות. זו הזירה בה הממשלה מבקשת לנהל התדיינות עם חברות הכבלים.

צבי האחר:

ניתנה בעניין הזה הבהרה. מדוע אתה מטעה את הנוכחים ?

טרייבר גוסטבו:

משום שזה מחטף.

גדעון אביטל:

הממשלה צריכה גם לכבד את הציבור, לא רק את האינטרסים שלה. זאת אורה שאי אפשר לנהל בה משא ומתן.

יש סדר בחקיקה בישראל. כאשר הממשלה יחמת חוק, יועץ משפטי של משרד מפיץ תזכיר, הולך אל נשיא בית המשפט העליון, אל שופטי ישראל, אל לשכת עורכי הדין, אל הדיקנים של הפקולטות למשפטים בכל הארץ, וכך מתחיל דיון ציבורי. זה לא מתקיים לגבי חוק ההסדרים. אי אפשר להתעלם מכך.

מה אומרת המדינה לחברות הכבלים ? אנו ניטול מכם את הבלעדיות בשידור. זה לא שחברות הכבלים השיגו לעצמן מונופול. הבלעדיות היא אבן היסוד שעל פיה הן הוקמו.

צבי האחר:

זו פרשנות שבמחלוקת.

גדעון אביטל:

אם המדינה כל כך תוקפת ולא מאפשרת לדבר כנראה שחברות הכבלים צודקות הפעם. כמי שחי ונושם את נושא התקשורת, גם מבחינת חקיקה מזה 13 שנים, אני אומר שישראל היא אכן מדינה נפלאה. אם משווים את מצב התקשורת והשידורים לציבור בישראל של היום למצב שהיה בשנת 83, כאשר היה ערוץ אחד בלבד, ניתן לראות את ההתפתות. יש היום ריבוי שידורים, ויש הצלחות לפי פרמטרים מקצועיים- בינלאומיים, דוגמת הערוץ השני. גם שידורי הכבלים הם מאד מוצלחים, על פי כל אמות מבחן המקובלות בעולם, והם עברו מהפכה לפני שנה וחצי, שהובילו אותה המועצה לשידורי כבלים יחד עם חברות הכבלים, וועדות הכלכלה והחינוך. חברות הכבלים מוציאות עשרות מיליוני שקלים מידי שנה, כתוספת על כל ההוצאות שהיו עד כה, על הפקות מקור. אם מישהו חושב שיהיו גורמים נוספים רבים שיוציאו סכומי עתק על ערוצי ילדים נוספים או על ערוצי תרבות, מדע וטבע - אני רוצה להעמיד אותנו על טעותנו. זה לא יקרה.

לא רק שלא נעשה שום דיון כלכלי בוועדת פלד, העסק הזה ישקע. מבחינת חברות הכבלים, במעבר לשידור דיגיטלי, מדובר בסדר גודל של שני מיליארד שקל. מיליון צופים, 600 דולר למכשיר, מיליארד שקל. זה הוא רק פרמטר אחד שיש לו משמעות כלכלית במה שיקרה פה.

יש שני כלים אשר זמינים לממשלה. רשות שימוש בכבלים, לערוצים מסוגים שונים. לא ברור מדוע, במשך 7 שנים הממשלה לא הפעילה את זה, למעט לגבי ערוץ הקניות. חבר הכנסת אברהם פורז אמר שיש הסדר בחוק. בסעיף 6 כ"ג לחוק הבזק יש הסדר לגבי שידורי DBS שמופצים באמצעות חברות הכבלים. - - -

אלי ניסן:

זה משהו אחר, זה לא DBS.

גדעון אביטל:

זה DBS לפי חוות דעת של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. הכוונה שם היא לשידורים הנקלטים בקליטה ישירה באנטנות צלחת זעירות על ידי הבתים שיועברו באמצעות הכבלים, בכל מקום שבהם נפרסה הרשת. הממשלה צריכה לנסות ליישם את הדבר הזה לפני שהיא הולכת לעשות מהפכה.

הועלתה כאן הערה ביקורתית לגבי הפריפריה. פעמיים כמעט והיה הסדר לגבי הפריפריה.

אבי יחזקאל:

האוצר התנגד.

גדעון אביטל:

היינו במצב שכל הפריפריה היתה יכולה להיות מחוברת. היא יכולה להיות מחוברת גם עכשיו בתוך שבועות באמצעות לוויין. מה היה התירוץ שהעלתה המדינה? יש מחסור במשאב הלווייני. יש רק לוויין אחד, הלוויין "עמוס", אם אתם תשתמשו בו, אף אחד אחר לא יוכל להשתמש בו. ועדת פלד קבעה בדו"ח שלה, בעמוד 12, שסוף סוף אין מחסור במשאב הלווייני, כולם יכולים להשתמש.

אבי יחזקאל:

אז אולי תאמר שקיימתם משא ומתן עם חברה שהיתה יכולה לספק את העניין לשירותים הקהילתיים והאוצר התנגד.

גדעון אביטל:

פעם אחת משרד האוצר טרפד את הסדר הפריפריה, ובפעם השנייה לא הותר להפיץ את שידורי הכבלים אל בתי המנויים באמצעות לוויין. בשיטה זו אפשר לחבר את הפריפריה תוך ימים.

אני רוצה ליידע את הוועדה שהיה ניסיון לקיים היזברות בין משרד התקשורת לבין חברות הכבלים. הניסיון הזה נכשל עד כה. כל הבקשות המהותיות של חברות הכבלים נדחו על ידי מנכ"ל משרד התקשורת אחת לאחת.

סכנת ה DBS מבחינת חברות הכבלים היא מוחשית. לעומת זאת מה שמשרד התקשורת מבקש, כביכול, להציע לחברות הכבלים ליישומים בקרקע זה בשמים. אלה דברים שייתכן שיהיו, בעוד שלוש או חמש שנים, ואולי ניתן יהיה לעשות אתם משהו. גם אם היתה כוונתו של משרד התקשורת רצינית, הוא היה צריך לתקן את חוק הבזק ב-6 או 7 סעיפים, כדי לאפשר לחברות הכבלים לפעול בתחומים אחרים. כל שאר ההסדרים לגבי חברות הכבלים- נעלמו.

מנחם אקרמן:

עורך הדין צבי האחד צייד פה תמונה כאילו הלוויינים מגיעים, ואם לא נעשה שום דבר בנושא, בכל מקרה יקרו דברים מאליהם. ועדת פלד כנראה לא סיירה בשטח. מרבית 20 או 30 אלף צלחות שמוקנות היום הן במגזר הערבי, והסיבה העיקרית לכך היא שמתוך צלחת אחת קולטים 15 או 20 ערוצים, ויש גם פירטים שנותנים את השירות במחיר של כ- 50 שקל. וכך זה יהיה גם אחרי הפעלת ה DBS. יש פירטים שקולטים ומשדרים, ומשרד התקשורת לא מוריד אותם.

שרת התקשורת קבעה כבר תאריך לתחילת שידורי ה DBS, והוא שנת 1989, חאת לא במסגרת משא ומתן אתנו. עולם הטכנולוגיה מתפתח. משמעות ההחלטה שלה היא הרס של חברות הכבלים.

יאיר פלדמן:

המפרסמים הם בעלי עניין בנושא. אנחנו, כמובן, רוצים אפיקי פרסום משוכללים, רחבים חולים ככל שניתן, ואנחנו מעוניינים בתחרות מקסימלית, בלי להכניס את ראשו לקרב הענקים בין הוועדות השונות. החשש העיקרי שלנו הוא איכות או בלימה בהחלטות בנושאים האלה. נושא הטלביזיה, בכלל, נכנס באחור לארץ. למרות שחוק הכבלים עבר עוד בשנת 86, עד היום אין פרסום בכבלים, מכל הסיבות האפשריות. היום יש עיוות בהקצאת מקורות הפרסום, מפני שאי אפשר להגיע לקהלים קטנים. אתה חייב להגיע אליהם דרך הערוץ השני. השאלה שנשאלה כאן, אם יהיו הרבה ערוצים מי ישרוד, לא נשאלה לגבי העיתונות הכתובה.

אברהם פורח:

עוד לא דיברנו על איך הדבר ישפיע על העיתונות הכתובה.

יאיר פלדמן:

הטלביזיה נכנסה באחור, הפרסום החל באחור, והחברים שיושבים כאן יודעים שאפילו דבר בסיסי כמו מערכת מידרוג, מערכת רייטינג, גם הוא מתעכב.

חנניה גיבשטיין:

הייתי ראש עירייה במשך 14 שנים. לא חשבתי שאחרי שאני פוסל מכרז אוכל לבצע שינויים ולבקש להכניס את זה לחוק ההסדרים. כאשר פניתי לעסוק בנושא הכבלים, והייתי בין הראשונים, הסתכלו עלי כעל מטורף. עובדה היא שאחד השותפים, ארנון מילצ'ין, עזב אחרי מספר חדשים, כי הוא לא האמין בכבלים. אני נשארתי כי האמנתי. למה שרת התקשורת, שמייצגת את הליברליות במדינת ישראל, שחורטת גם הפרטה על דיגלה, צריכה להעניש אותי היום על כך? המשמעות של ההפרטה היא הרס הגורמים הפרטיים. ההשקעה שנדרשנו לה היתה גדולה, חכינו לרווחים רק כעבור זמן רב. היום עדיין צריך להשקיע, ועדיין יש חובות. עובדה היא שב "ערוצי זהב" היתה שותפה "תדיראן" ועזבה את השותפות.

זכינו באזור אחד, וגד יעקבי היה אז שר התקשורת. שמענו שהוא רוצה לפרסם בו זמנית עוד כמה מכרזים. התחננו לפניו שיניח קודם לבחון איך העניינים מסתדרים באזור אחד, עד כדי כך חששנו. היום כל הגיבורים באים ורוצים להרוס יצירה שהמדינה לא השקיעה בה אגורה. מטעים כאן את הוועדה, ושיטלח לי עורך הדין צבי האחד, ונדמה להם

שבשנת 98 הם יוכלו לחגוג הצלחה. במפורש- לא תחגגו. זה לא יעבור בקלות. אם רוצים מלחמה ומאבק- נצא לקראתם.

אורי שנער:

נזרקו פה לשולחן עשרות נושאים, חלקם שיווקיים, חלקם כלכליים ואחרים. אפשר לדון על כל נושא במשך עשרות שעות. אני מציע לשים את הכל בקונטקסט אחד. אין לנו כאן עסק לא עם פלאפונים או מפעלי נעליים, אלא עם הפן החברתי-תרבותי והערכי של מדינת ישראל. סליחה שאומר זאת מי שמייצג את ה bad guys שעשו כסף. אנחנו צריכים ללמוד ממה שקרה בעולם. לפני שעושים איזה שהם מהלכים לגבי מדיום, שכל אזרח במדינת ישראל שואב ממנו במשך 3 או 4 שעות ביום, וחוז' מלישון אין אף דבר שהוא עושה יותר מזה, מדיום שמשפיע ומקרין על כל פינה בחיינו. צריך לעשות רק אחרי שנבדוק לגופו של עניין מה תהנה המשמעויות הנגזרות. אם המשמעות של המחטף שממשלת ישראל מנסה לעשות יהיה שאנחנו, שהשקענו ב - 13 סרטי קולנוע נפטיק להשקיע ביצירה מקורית, לא נעשה שום תכנית לשנת אלפיים, ולא נעבוד על שום דרמה, אז המחיר החברתי והתרבותי שכולנו נשלם יהיה הרבה יותר חריף ממה שנראה פה.

ישראל כהן:

היה פה בליל של נושאים, וחבל שהדיון לא היה ממוקד יותר - - -

אבי יחזקאל:

אני חושב שאתם מפגינים חולשה תהומית בכך שאתם נותנים לענין להתדיין כאשר אתם משמשים ככינור שני. כינור מקולקל. זה חמור בעיניי.

ישראל כהן:

אגיב על דבריו של פרופסור גדעון דורון בעניין הערוץ השני. הממשלה לא הכריזה מלחמה כנגד הרשות השנייה לטלביזיה ורדיו, כפי שמתמע מדבריו, וכמובן שהיא לא חותרת להפיל אותה. איש אינו מעלה על דעתו לפגוע בסמכויות, ולא במעמד ולא בחוק שמגדיר במפורש את תפקידה. הממשלה אישרה את דו"ח פלד וקבעה לוח זמנים חדש לשינוי במפת התקשורת. גם מועצת הרשות השנייה היא לא מועצת על, היא לא מעל הממשלה, היא מועצה ציבורית שמונתה על ידי הממשלה. הממשלה לא נוטלת את סמכויות המועצה, אבל היא דורשת ממנה על פי דין ועל פי חוק, להתאים את מדיניותה למדיניות התקשורתית החדשה שנקבעה על ידי הממשלה. יש לזכור שמועצת הרשות השנייה אינה מעל הממשלה.

גדעון דורון:

אני מצטער, אני לא מקבל זאת. אנו עובדים על פי חוק, הממשלה היא לא מעל לחוק.

ישראל כהן:

מדברים סביב השולחן הזה על מחטף, מועצת הרשות השנייה ביצעה גם היא מחטף מאד לא מוסרי לא ענייני - - -

יעקב יונה:

כל ועדת פלד זה מחטף אחד גדול ויוסי פלד אפילו לא יודע מה כתוב בדו"ח. אני אומר זאת באחריות.

ישראל כהן:

מועצת הרשות השנייה, ברשות פרופסור דורון ביצעה לפני 10 ימים מחטף, וקיבלה החלטה לא מוסרית, לא עניינית וגם לא תקשורתית, שנתיים לפני מועד סיום הזיכיון היא החליטה שכבר עכשיו יוחלט מי יהיו בעלי הזיכיון. החלטה זו עומדת בניגוד גמור למדיניות התקשורת של הממשלה.

יוסי שא-נט:

כל אחד מהגורמים כאן מרמה את הציבור ומיתמם. הרשות השנייה, למשל ---

צבי הנדל:

אני מתרעם. לא יכול להיות שיש פה 3 דוברים שלא הולכים בתלם של כולם ומפריעים להם לשאת את דבריהם. שמענו בסבלנות אדירה את ידידי המלומד, שהציג באופן יפה את דבריו. באותה סבלנות יש לשמוע את כולם.

יוסי שא-נט:

עשינו סקר לפני כמה חדשים, והתברר חז-משמעית מתוך הבדיקות והמדידות שהרשות השנייה חורגת חריגה עצומה ממשך זמן הפרסומות המוקצב. פרופסור גדעון דורון, שתוקף כאן את כולם, לא עשה בעניין כלום. המשמעות של העניין הוא שבכל שעת צפייה, אנו כצופים חשופים לחריגה אדירה בזמן פרסום, וברור מי מרוויח מכך, זאת במקום שנצפה בשידורים. חברות הכבלים, למשל, לא חיברו את הפריפריות. מתוך 1,100 ישובים שקיימים בארץ 700 ישובים, המהווים 60% מכלל היישובים, לא חוברו לכבלים.

חנניה גיבשטיין:

כמה תושבים לא מחוברים ?

צבי האחר:

200 אלף בתי אב.

יוסי שא-נט:

אין זה משנה כמה תושבים לא מחוברים. אתם מצוינים, אך אינכם מחוברים. למה מיליון מנויי הכבלים צריכים לשלם אגרה עבור הערוץ הראשון ? למה קיים כפל התשלומים ?

אנו בעד דיון בוועדות, ולא במסגרת חוק ההסדרים.

אבי יחזקאל:

אני רוצה לסכם את הישיבה, ולומר - - -

אלי פולק:

סליחה, האם לא תיתן לי אפשרות להגיב ?

אבי יחזקאל:

הזמנתי את יושב הראש שלך שלא הגיע והחרים אותי. התשובה היא- לא.

אלי פולק:

נאמרו פה דברים חמורים, אני מתפלא שמביאים נושא כזה לוועדת הכלכלה אם לא ניתנת לאנשים אפשרות להגן על עבודה שנעשתה במשך 10 חדשים בהתנדבות, ואתם מטיפים ומטיפים. איפה התקשורת, שמדברת על זכות התגובה.

אבי יחזקאל:

אני לא רוצה לומר לך שאני מתקומם על מה שאתה אומר. במשך 3 חדשים ניסינו לזמן ולתאם תאריך עם מר יוסי פלד - - -

אלי פולק:

מה הקשר ?

אבי יחזקאל:

הקשב רגע, ואל תפריע לי. אני מנסה לקיים את הדיון, וקובע מועד על דעת כולם. 5 דקות לפני הישיבה למישהו נתפס הגב ולאחר כואב הראש ולשלישי - נזלת. אני קובע פה חד משמעית, שדו"ח ועדת פלד חייב לעבור דיון בוועדת הכלכלה כחומר רק לשאר הנושאים הקשורים לעבודת הוועדה: זכיינות, ערוצים, כבלים, DBS וכל שאר הזכרים. לכן, יתקיים דיון נוסף בדו"ח פלד בנושאים הקשורים בעבודת ועדת הכלכלה. בנוסף, ועדת הכלכלה וועדת החינוך יקימו ועדה משותפת באשר לדיונים של דו"ח ועדת פלד והערוץ השני. אני וחברי בוועדה לא מקבלים את הניסיון לעקוף את הוועדות הנוגעות לתחום שהוא כה קריטי, מסיבי ורגיש, הוא תחום התקשורת. אוי לנו אם חוק ההסדרים יהיה האכסניה לכל מה שקשור בתקשורת. אני מציע לאנשי הרשויות השונות- הערוץ השני וחברות הכבלים, לא לפנות כרגע לערכאות משפטיות ולתת עוד פרק זמן סביר למשא ומתן. אני מוכן לגלות מעורבות בנושא. אם הנושא יגיע לערכאות משפטיות ניתן יהיה להשיג הכל מלבד רפורמה בתחום התקשורת.

צבי הנדל:

הרשה לי לומר שלא ייתכן שבדיון כזה ובפרוטוקול שממנו עולות אמוציות כה חזקות, לא יהיה ביטוי לדברי נציג הוועדה שבדו"ח שלה דנו כל הזמן.

אבי יחזקאל:

אני מקבל את ההערה. אתן לאחד משני הנציגים להשמיע את דבריו. אני מודיע שיתקיים דיון מיוחד בנפרד בפגרה בנושא דו"ח ועדת פלד.

יוסי דואר:

על הדו"ח, ולא על היישומים שלו. אל לנו לערבב בין השניים.

אלי פולק:

אני מודה ליושב הראש. פרופסור גדעון דורון הביע בפני ועדת פלד את התנגדותו ל-FCC, והוא היה היחיד, כמעט. רובם המכריע של האנשים שהופיעו בפני הוועדה היה בעד.

אחד הדברים שעמד לנגד עינינו לגבי הרשות השנייה הוא שאין חדשות לא ממשלתיות במדינת ישראל, ואנו חושבים שלשם כך יש צורך שהרדיו יהיה פתוח, וכל אדם שירצה להביא חדשות יוכל לעשות זאת, בכפוף לכללי אתיקה מקובלים. אנו לא רואים שום סיבה להגביל את הרדיו כפי שהוא מוגבל היום. הייתי מציע לך לקחת זאת לתשומת הלב.

לגבי הטענה שיצאנו למלחמה כוללת בכל אמצעי התקשורת, אני חושב שהיא לזכותנו. הרצינות של הטענה הזו יכולה להיבדק על ידי מי שקורא את הדו"ח בצורה מפורטת.

לגבי הטענה כי ההיבט הכלכלי לא עמד כלל לפנינו, קיבלנו דו"חות כלכליים די מפורטים מחלק ניכר מהאנשים שנמצא כאן. ראינו, ככל שיכולנו גם את ההיבט הזה. נאמר פה שעלויות מכשיר לקליטת ה-DBS היא 500 דולר. היום גובים 40 דולר לחודש על מנוי לכבלים. אם הבעיה היא אותם 500 דולר, קבצו בעצמכם בשיטת ה-Tearing ותנו לציבור לשלם פחות. ההיבט הכלכלי הזה לא פחות חשוב מאשר ההיבט שלכם. צריך לשים את הדברים בפרופורציות הנכונות.

נאמרו כאן מילים על דמוקרטיה. כאשר מנופפים בדגל הדמוקרטיה על מסמך שאין דמוקרטי ממנו נדלק אצלי אור אדום. אינני חושב שהשיקול שעמד מאחורי מי שאמר את הדברים היה דמוקרטיה. נעשה כאן ניסיון להביא לידי כך שהתקשורת בישראל תהיה כמה שיותר פתוחה וחופשית, ונגישה לכל הציבור. כתושב שכונת הר-נוף בירושלים, שהיא חרדית בעיקרה, אני עד לכך שיש עשרות צלחות לקליטת לוויינים בשכונה, משום שהשכונה לא מתחברת על ידי חברות הכבלים. אנו לא מדברים על מקום שנמצא בגבול הצפון או מקום מרוחק אחר.

אברהם פורז:

הסיבה לכך היא שעד לפני חודש אם ועד הבית לא היה מסכים, לא ניתן היה לחבר את הבניין.

אלי פולק:

הטענה הזו היא קצת מופרכת. אני מברך על דיון בדו"ח הוועדה, אני מקווה מאד שהוא ייעשה, ובצורה מעמיקה.

אבי יחזקאל:

רציתי להבהיר שלא היו טענות כנגד הדו"ח, אלא השגות כאלה ואחרות. הבעיה היא עם תהליך היישום. לא התייחסתם למה שקובע הדו"ח. מי שמתמש בכס יש לו כנראה מטרות אחרות. לכן, על דעת כל חברי הוועדה הקריאה שלנו היום היא חד משמעית: לא חוק ההסדרים בסוגיית התקשורת. תודה לכולכם הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה ב - 15:00